

בתי המשפט

בשא 025181/05		בית משפט מחוזי תל אביב-יפו	
בתיק עיקרי: הפ 001349/05			
תאריך: 20/12/2005		שופט: אלטוביה מגן	בפני:

בעניין:

אמנון יוסף ואח'

מבקשים

ע"י ב"כ עו"ד עו"ד זאב אוסלקה

עו"ד טלי ירון-אלדר

עו"ד פרי מנוביץ

נגד

מדינת ישראל-רשות המיסים

ע"י ב"כ עו"ד פרקליטות מחוז ת"א משיבה

(אזרחי)-עו"ד אהובה סימון

נוכחים:

שלא במעמד הצדדים

החלטה

עניינה של בקשה זו הוא מתן צו הצהרתי זמני לפיו פרק הזמן שיחלוף ממועד הגשת הבקשה דנן ועד למתן החלטה בתיק ההמרצה נשוא בקשה זו לא יובא במניין תקופת ההתיישנות הקבועה בסעיף 160 (א) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] התשכ"א-1961 (להלן: הפקודה), וזאת בכל הקשור להגשת דו"חות שהם בבחינת בקשות להחזרי מס על ידי המבקשים ביחס לשנת המס 1999. עיקרה של המרצת הפתיחה הינה בקשה כי בית המשפט יאריך את המועד הקבוע בסעיף 160(א) לפקודה כפי שיובהר להלן.

המבקשים היו ו/או הינם שכירים בחברות עתירות-ידע (חברות היי-טק) ישראליות אשר מניותיהן או מניות חברות אם שלהן נסחרות בבורסות לניירות ערך מחוץ לישראל. המשיבה הינה רשות המיסים בישראל.

עניינה של ההמרצה, ואף בקשה זו, נעוץ בסירובה של המשיבה להיעתר לבקשת המבקשים מיום 31/8/05 להאריך את המועד להגשת דוחות להחזרי מס מטעמם ביחס לשנה האמורה לעיל.

ואלו העובדות בקצרה:

במהלך השנים שקדמו לתיקון 132 לפקודה, אשר הוחל ביום 1.1.03 והסדיר את סוגית המס שבסיס הבקשה, הוענקו למבקשים אופציות לרכישת מניות בחברות הנסחרות בחו"ל. בתוך שנת המס 1999 מימשו המבקשים את מקצת האופציות שהוקצו להם במניות ואף מכרו אותן. בעקבות כך שילמו המבקשים מס בשיעור מלא בדרך של ניכוי במקור. יש לציין כי המבקשים לא היו חלק מהסדרי מס פרטניים שנהגו לדבריהם באותה תקופה. כן הם מצהירים כי לא יושמו לגביהם החלטות ועדת הפסיקה של המשיבה בקשר לתשלום מס בשיעור מופחת של 42.5% שהוא הממוצע שבין שיעור המס המלא באותה תקופה (50%) ושיעור המס בגין רווח הון ממכירת ניר ערך זר כהגדרת מונח זה בתקנות מס הכנסה שחלו בעת ההיא.

המבקשים לא הגישו עד כה דו"ח שנתי לרשויות המס אודות פירוט הכנסתם החייבת לשנת 1999 ושבה ייכלל הריווח ממימוש האופציות, כאמור. שנה זו היא השנה נשוא בקשותיהם שאם לא יקבע אחרת עליהם להגיש דו"ח לגביה עד לתום שנת כספים זו, קרי עד ליום 31.12.2005. כך על מנת לעמוד בסד הזמנים הקבוע בסעיף 160(א) לפקודה.

לשיטתם של המבקשים יש להחיל עליהם שיעור מס מופחת בגין מימושי האופציות שביצעו או יבצעו בעתיד, כל זאת לאור החלטות שניתנו על ידי בית משפט זה בעמ"ה 1172/02 כץ נ' פ"ש תל-אביב, מיסים יט/2 עמ' ה-23, עמ"ה 1265/01 לפיד נ' פ"ש תל-אביב 3, מיסים יט/3 עמ' ה-16, ועמ"ה 1072/03 דיאמנט נ' פ"ש תל-אביב 3, מיסים יט/4 עמ' ה-22. על פסקי דין אלו הוגשו ערעורים על ידי המשיבה לבית המשפט העליון.

שורש הבעיה נעוץ אם כן בכך שלפי הוראות סעיף 160 (א) לפקודה, נישומים אשר לא הגישו דו"ח מס הכנסה, והמבקשים כלולים בכך, זכאים לקבל החזרי מס בגין שש שנות המס שקדמו לשנה שבה הוגשה בקשה להחזר מס בדרך של הגשת דו"ח. אי לכך מצאו המבקשים לפנות לרשות המיסים ביום 31/8/05 בבקשה כי יוחל עליהם שיעור מס מופחת בגין מימוש האופציות כאמור עד ליום 31/12/02. כמו כן נתבקש להאריך או לעצור, החל ממועד הבקשה, את תקופת ההתיישנות החלה על המבקשים בהתאם להוראות הדין החלות עליהם, כל אחד לפי מסלול מיסויו (להלן: הבקשה).

בתגובה מיום 16/11/05 סירבה המשיבה להיעתר לבקשה. המשיבה טענה כי פניית המבקשים אינה עומדת בכל הליך הקבוע בחוק. עוד נטען כי פנייה כוללת, בשם מאות עובדים, אשר על פניו קיימת שונות מהותית בתוך אותה קבוצה, אינה יכולה לעמוד. כמו כן הובהר כי המשיבה דבקה במדיניותה, הנוגדת את פסיקת בית המשפט לעיל, וממתינה היא להכרעת בית המשפט העליון בסוגיה.

הצדדים נתנו הסכמתם כי בקשה זו תוכרע על סמך כתבי הטענות, ללא צורך בדיון על-פה וחקירה.

טענות הצדדים

טוענים המבקשים כי לאור גישת המשיבה בתגובתה, היה ותידחה בקשתם זו, יאלץ כל אחד מפרטי המבקשים לפנות באופן אישי אל המשיבה לצורך מיצוי הליכים על פי סעיף 160 (א) לפקודה. אופן פעולה זה יגרום לבזבוז זמן יקר ולהוצאות גבוהות ומיותרות של המבקשים, עד כדי נטרול מלא של כדאיותו הכלכלית של החזר המס לשנה שבדיון. אליבא דמבקשים אף למשיבה קיים אינטרס להיעתר לבקשה זו. זאת על מנת למנוע למעשה החזרי מס רבים, אשר יכול ומאוחר יותר, לאור החלטת בית המשפט העליון בערעור האמור לעיל, יתבררו כמיותרים. למצער הארכת המועד תחסוך למשיבה את הטיפול בבקשות העלולות להתברר כעקרות בהתאם להחלטת בית המשפט העליון. לפיכך הרי שהארכת מועד כמבוקש תתרום לנוהל ציבורי תקין ולרווחת שני הצדדים.

לטענת המבקשים, לא רק שיהא על כל אחד מן המבקשים להגיש דו"ח ובקשה להחזר מס לפקיד השומה הרלוונטי מכוח סעיף 160 (א) אלא שלאור עמדת המשיבה כי אין להחיל שיעור מס מופחת של 35% בגין הריווחים ממימוש האופציות, יש להניח כי בקשות החזר המס ידחו, וכי אז יפנו המבקשים לסעיף 160 (ג) לפקודה, לערער על החלטה זו. כמו כן נטען כי המשיבה נוהגת להערים קשיים ומכשולים רבים על נישומים המבקשים החזרי מס, בסרבם לקלוט בקשות ודו"חות בעניין או קליטתם באופן שגוי.

לדידם של המבקשים בטרם הגשת בקשה ספציפית להחזר מס מטעם כל אחד מן המבקשים, מן הראוי להמתין להחלטת בית המשפט העליון בסוגיה, או לכל הסדר ממצה אחר בעניין.

מן הפן המשפטי נטען על יד המבקשים כי הלכה היא כי כל עוד עומדת הלכה של בית משפט מחוזי על כנה, אף אם אינה חלוטה, הרי היא מחייבת. כל שכן כאשר מדובר ברשות מנהלית, כבענייננו. מכאן כי על המשיבה לילך אחר פסיקות בית המשפט המחוזי.

לגופם של דברים נטען כי לבית המשפט סמכות טבועה להארכת המועד כמבוקש, הגם שאין כול הוראה מפורשת בפקודה הדנה בכך. בעניין זה מפנים המבקשים להוראת תקנה 528 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, לפיה מועד אשר קבוע בחיקוק רשאי בית המשפט להאריכו מטעמים מיוחדים שירשמו. תקנה זו לא מועטה בתקנות בית משפט (ערעורים בענייני מס הכנסה) התשל"ט-178. כמו כן נוקטים המבקשים בדרך ההיקש מהוראות דומות אחרות, לטענתם, דוגמת תקנה 7 לתקנות דבר מניעת היצף (סדרי הדין בערעור) התשל"ט-1979, לפיה ניתן להאריך מועד להגשת ערעור אם ניתנה סיבה מספקת. לטענתם עצם היות הסוגיה בענייננו תלויה ועומדת ועל רקע התנהלותה של המשיבה, יש בכל אילו "טעם מיוחד" להתערבות בית המשפט באופן שיוארך המועד הקבוע בסעיף 160 (א). המבקשים מדגישים כי בקשתם מוגשת מבעוד מועד ובטרם תחלוף תקופת ההתיישנות. בנסיבות אלו, כך לטענתם, מדובר בבקשת הארכת מועד פרוצדוראלית, מבלי לחלוק על מהותה של תקופת ההתיישנות הקבועה בסעיף 160 לפקודה. בכגון דא מאבחנים המבקשים את לע"א 3602/97, 2738/98, 5142, 5986/97 **נציבות מס הכנסה ומס רכוש-משרד האוצר, מדינת ישראל נ' דניאל שחר**, פ"ד נו (2) 297, אשר בו נתבקש סעד רטרואקטיבית בגין שנים רבות לאחור, ואילו בענייננו טרם חלף מועד ההתיישנות. כמו גם כי בעניין **דניאל שחר** לא הייתה מחלוקת לגבי זכאותם של המבקשים דשם להחזר מס, ואילו בענייננו קיימת אי בהירות משפטית סביב זכאות זו.

עוד נטען כי החלטת המשיבה חורגת היא ממתחם הסבירות אליו נדרשת הרשות המנהלית. מטרתה של המשיבה בהחלטתה שלא להאריך המועד כמבוקש הינה לגרום למבקשים לחשוש מלמצות או לממש את זכויותיהם, ובכך להתחמק מביצוע החזרי מס המגיעים למבקשים על פי דין, כל זאת באמצעים ביורוקרטים.

עוד נטען כי בקשתם אינה חורגת מן התכלית במסד עיקרון ההתיישנות. לא כל שכן לאור מגמת המחוקק להימנע ככל הניתן מלחסום שערי בית המשפט בפני תובע את זכותו מחמת התיישנות בלבד.

בכל הקשור עם מתן הצו הזמני כמבוקש טוענים המבקשים כי סיכויי ההמרצה להתקבל גבוהים. כך גם מאזן הנוחות נוטה באופן ברור לטובת המבקשים, זאת לאור הסרבול בהגשת דו"חות ובקשות ספציפיות על ידי המבקשים, כאשר מדובר באופן מהותי בסוגיה דומה, והן לאור ההוצאות הגבוהות האצורות בהליך זה. לעומת זאת למשיבה לא יגרם כל נזק באם תוקפא תקופת ההתיישנות עד לבירור ההרצה בהליך העיקרי.

מאידך לטענת המשיבה אין עסקינן כאן בהארכת מועד, כטענת המבקשים, כי אם בהתיישנות מהותית על פי דין. המשיבה מפנה להלכת **דניאל שחר**, ממנו עולה כי סעיף 160 לפקודה מגביל את תקופת החזר לתקופה של 6 שנים לאחור, ולא מעבר לכך. פשיטא, כי אם לא הוגש הדו"ח, בו מועלית דרישת החזר, בתוך הזמן הנקוב, אזי יש לראות בכך פקיעת זכותו של תובע החזר להחזר. אם כן לאור הטעם כי מדובר בהתיישנות מהותית, אין קיימת סמכות להאריך המועד, כאמור. אם רוצים המבקשים לקנות לעצמם זכות כי פסקי הדין שיינתן בעניינם של אחרים יחול עליהם, בהכרח, עליהם לפעול לפי הוראות סעיף 160 לפקודה. עוד נטען כי סוגיה זו אוצרת בחובה השפעה רבת היקף ורחבת מימדים, החורגת מהנישומים נשוא דיון זה, בכל הקשור עם סעיף 160 לפקודה. ברי כי, במצב בו לפי הלכת **דניאל שחר**, לא הורשו נישומים אשר הוכרו כנכים לפי ההוראות, להשתחרר מסד ההתיישנות, אין ליתן לנישומים דכאן פתח זה. נטען כי הזכות להחזר מס הינה אישית ופרטנית, וכרוכה היא בכל מקרה לגופו. אין ליתן פתח לקבוצת נישומים אשר תתאסף אד הוק להשגת מטרה מסוימת אשר לחבריה עניין משותף בה, ובכך תדרוש להתנות על החוק, ומטעמים של אי נוחות והוצאות כספיות.

המשיבה מציינת כי היא נכונה, וכך אף הציעה, כי לאחר שהמבקשים יעמדו בדרישות הגשת הדוחות על פי סעיף 160 (א), ותערכנה שומות למי מהם, תוכל אז להינתן הארכת מועד להגשת השגה, מכוח הסמכות הקיימת לפקיד השומה בסעיף 150 (א) לפקודה, כך עד להכרעת בית המשפט העליון בסוגיה נשוא המחלוקת.

דיון

דין הבקשה להדחות הואיל וסיכויי המרצת הפתיחה להתקבל, אינם ממשיים, כפי שאבהיר להלן.

סעיף 160 (א) לפקודה קובע:

"הוכח להנחת דעת פקיד השומה, כי אדם שילם מס לשנת מס פלונית – בין דרך ניכוי ובין בדרך אחרת- יתר על הסכום שהוא חייב בו, והדו"ח לאותה שנה הוגש לא יאוחר מתום שש שנים אחריה, יהא אותו אדם זכאי, תוך שנה מיום שנערכה השומה שבה נקבע סכום היתר או תוך שנתיים לאחר תום שנת המס שבה שולם המס, הכול לפי המאוחר יותר, שיוחזר לו תשלום היתר בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159 א(א) מתום שנת המס שלגביה הוגש הדו"ח או מיום התשלום, לפי המאוחר, ועד ליום ההחזר.

בעניין **דניאל שחר** קבע בית המשפט העליון:

"בענייננו-שלנו לא הוטל עלינו להכריע אלא בשאלה אחת בלבד, לאמור: האם מועד שש השנים הקבוע בסעיף 160 לפקודת מס הכנסה מועד של "התיישנות" הוא לתביעה להחזר מס בִּיְתֵר. בשאלה זו לא נהסס לומר כי אכן כן הוא דין, ולא נוכל לקבל את טיעון הנישומים ולפיה זכותם לקבל החזר של מס יתר אותו שילמו בעבר אינה מוגבלת במועד קצוב לעבר. סעיף 160 הורה אותנו כי זכאי הוא נישום לקבל החזר מס ששילם ביתר אך בגין שש שנים לאחור, והנישומים שלפנינו חייבים לספק עצמם במסגרת מועד זו."

בקשת המבקשים להאריך המועד, כביכול בפן הדיוני, הרי היא למעשה בקשה מהותית להארכת תקופת ההתיישנות שנקבעה בסעיף 160(א) ובקשה כזו חורגת מסמכויות בית המשפט שבתקנה 528 לתקנות סדר הדין האזרחי. התרת הארכת המועד כמבוקש דומה היא להתרת הארכת המועד להגשת תובענה בסמוך לתום תקופת ההתיישנות שבחוק התיישנות למשל בשל שהמבקש נשען על עילת תביעה אשר הכרעה בגינה תלויה ועומדת בבית המשפט העליון. התרת הארכת מועד זו חותרת תחת אושיות עקרון סופיות הדיון תכליתה ומהותה של ההתיישנות, הגם שלעיתים יכולה היא ליצור בנו תחושת אי נוחות:

"ניתנת אמת להיאמר: הידרשות ... לדוקטרינה של מעשה-בית-דין - אם תרצו: לדוקטרינה של סופיות הדיון (דוקטרינת ה- (functus officio) - יכולה לעיתים שתביאנו לזוע באי-נחת על מושבנו. הנה-הוא המעשה במריוט ובהמפטון [הדברים מכוונים לפרשת (1797) 101 ER 969 Marriot v. Hampton], שמריוט שילם שתי פעמים עבור אותה עיסקה ומשפט המדינה מסרב להעניק לו סעד. הראוי כי כך יהא? אכן, חוש הצדק הטמון בנו - בכל איש-ואיש - משמיע

קול מחאה, ומתקשים אנו להשתיקו. סקירה חטופה תלמדנו כי בת-דוד לדוקטרינה זו היא דוקטרינת ההתיישנות, ובצידן של השתיים יעמדו דוקטרינות וכללים אחרים במשפט, דוקטרינות וכללים שנועדו, כל אחד מהם בתחומו, לשלול אחריות, לצמצם אחריות או לסכור פיו של מתדיין מטעון כי יריבו-בדין חייב כלפיו, והכל מטעמים שאינם נוגעים לחילוקי-הדעות המהותיים בין בעלי-הדין.

"עשות משפט" כדבר הנביא (מיכה ו' ח') פירושו עשות צדק, ומה לנו צדק נקי ומטוהר מסיגים מן הדוקטרינה של עשיית עושר ולא במשפט? והנה מביאים אנו את אלת-הצדק לכוף ראשה לפני אל-היעילות. אמנם כן: גם הדוקטרינה של מעשה-בית-דין אומרת לעשות משפט צדק, אך נדרשים אנו למסע-שיכנועים ארוך ומתיש כדי להבין - ולהצדיק - הכנעתו של הצדק המזוכך בפני אותו צדק שדוקטרינת מעשה-בית-דין נושאת בכנפיה. מקובל עלינו, כי בית-משפט אמור להדריך עצמו על-פי הנוסחה של "just and convenient" - גם צדק גם יעילות - אלא שהצדק אמור לבוא תחילה, קודם היעילות, והיעילות מקומה אחר הצדק. והנה הופכים אנו את היוצרות: עיקר הצדק נדחק מפני הדוקטרינה שיוצרה, בעיקרה, על אובני-היעילות. כיצד כך? התשובה האחת לקושיה היא, ש"כל אורגניזם חייב להיות מאורגן בעצמו לפני שיוכל לארגן את סביבתו" (דברי פרופסור אביגדור לבונטין המובאים בע"א 6821/93, רע"א 1908/94, 3363 בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ' מגדל כפר שיתופי, פ"ד מט(4) 221, 530; ראו עוד, שם: 531 ואילך). התעלמות מן הכלל של מעשה-בית-דין עלולה היתה להביא לקריסת המערכת כולה, וכך לא היה איש זוכה בצדק. על מערכת מעין זו ניתן היה להפטיר בעצב: ומה הועילו חכמים בתקנתם?!

אכן, התיישנות היא איבר בשיטת המשפט - איבר חיוני - כמוה כאברי משפט אחרים. ושומה עלינו לכבדה בגדריה כשם שמכבדים אנו כל נורמה אחרת במשפט. "

(המובאה מתוך ע"א 4012/96, בני שחף הובלות והשקעות (1976) בע"מ נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ המובא בעניין דניאל שחר, שם)

יתרה מכך, מהו הטעם המיוחד אשר בשלו מבקשים המבקשים כי יוארך המועד? טעם אחד הוא עלות הגשת הדו"ח. עלות זו לא הוכחה. סעיף 23 לתצהיר המבקש התומך בבקשה מציג תמונה שאינה מתיישבת עם ניסיון החיים. מדוע לו למבקש לפנות הן ליועצים משפטיים הן לרואי חשבון והן ליועצי מס על מנת להגיש דו"ח פשוט לכאורה בקשר עם מימוש אופציות

ומכירתן שעה שכל שאר הכנסותיו הן משכר? מכל מקום דומני כי לא כצעקתה שהרי אם יאשר בית המשפט העליון את קביעות בית משפט זה בקשר עם שיעור המס החל בעניינם של המבקשים הרי שעלויות אילו הן הכרחיות ממילא (ובחלקן עשויות להיות מותרות בניכוי לצרכי מס). אלא שטוענים המבקשים כי לו הייתה המשיבה מכבדת את החלטת בית משפט זה ופועלת להשבת המס ששולם ביתר על פי הלכת כץ, לפיכך ודיאמנט, ניחא אולם זו בוחרת שלא להשיב הכספים כל עוד לא תתברר השאלה בפני בית המשפט העליון. הגם שבעניין זה המבקשים מעלים טעם של ממש באשר להתנהלותה של המשיבה, אין הם עותרים לחייב את המשיבה לשנות את מדיניותה אלא מבקשים הם כי בשל מדיניותה זו, לא ישחיתו הם זמן ויסקנו כספם בהוצאות הגשת הדו"ח אשר יתכן ויסתבר לאחר הכרעת בית המשפט העליון, כי אינם זכאים הם להחזר מס. עמדת המשיבה, הגם שאין הדעת נוחה הימנה שהרי כבר נקבע כי

:"אך הגיוני הוא שלא רק את ערכאות השיפוט הנמוכות יותר ינחה פסק הדין של בית המשפט המחוזי אלא גם את ציבור המשפטנים וציבור האזרחים הניצבים בפני קושיה שפסק הדין האמור על פי ההלכה העולה ממנו מתרץ אותה" (בג"צ 653/83 מבע מוציאים לאור בע"מ נ. סגן נציב מס הכנסה, פ"ד לט(3) 29).

הרי שהמשיבה שוקלת התרת החוזרים לאור מגבלות גביה שעשויות להתעורר בעתיד אם יתקבל ערעורה ומגבלות הקבועות בפקודה בקשר עם חלוף מועדים וכיוצא באילו כאשר מנגד היה ויקבע כי אכן בהחזר מס מדובר הרי שהוא נושא הפרשי הצמדה וריבית (פטורה ממס) כשאין חשש לגביית אותו החזר בידי הנישום. בכך נשמרת זכותו הקניינית של הנישום בכספו. אין אני מביע דעה באשר לחוקיות וסבירות מדיניות המשיבה אולם אין בלתי סבירה בעליל, בפרט לאור היקף החזר בו מדובר.

מצד אחד עומד סיכון כלכלי מסוים של המבקשים ומהצד האחר יציבות מערכת המס כמו גם המשפט בקשר עם סופיות מועדי התיישנות. הענות לבקשת המבקשים שאינם קבוצה הומוגנית, הענות לבקשה כוללת זו הינה פתיחת שער רחב מיני ים לבקשות כדוגמתה כאשר ההשלכות לכך חורגות מהסוגיה הספציפית הנדונה ואף חורגות לטעמי מתחומיה של פקודת מס הכנסה. יש לזכור כי בקשות החזר השונות, הגם שקיימת בבסיסן מחלוקת זהה, עדיין מצויות עובדות ייחודיות לכל מבקש ומבקש למשל בנוגע לטיב ההתקשרות שבשלה זכה באופציות, טיבה של התוכנית שממנה נהנה, זהותן של המניות, האם עמד המבקש בהוראות הפקודה למשל בקשר עם סעיף 102 ותקופת החזקת האופציות קודם למימושן, מתי נרשמו המניות למסחר בבורסה בחו"ל וכיוצא באילו. על כן אין הבקשה יונקת את טעמה בשל היותה

מוגשת על ידי קבוצת נישומים, טעמיה לטוב ולרע יפים בין אם המדובר בקבוצה או בנישום אחד.

טעמו של הסיכון הכלכלי המסוים שנוטלים על עצמם המבקשים את החזר המס הלא ודאי אינו יכול להוות טעם של ממש להאריך המועד הקבוע בסעיף 160(א) גם על רקע התנהלות המשיבה בקשר עם מדיניותה שלא להתיר השבת המס כל עוד לא יאמר בית המשפט העליון את דברו מול חוסר הודאות שעלול ליצור פתיחתו של שער זה בנוגע לתקופת ההתיישנות:

" ניהול ראוי של משק הכספים מחייב מעצם טיבו המעטת יסוד חוסר הודאות, שכן רק בהגברת יסוד הודאות ניתן לתכנן כראוי פעילויות לעתיד-לבוא. פריעת סדרים בניהול משק בכספים של רשות הציבור עלולה לקלוע אותה לקשיים לא-מעטים, ומכאן הצורך המובנה - לא פחות מאשר בעניינו של היחיד - להציב גדירות לחיובה של רשות הציבור להחזיר כספים שגבתה מן היחיד; ומכל מקום, להעמיד את הרשות במהירות מירבית במצב שתדע מה משאבים עומדים לרשותה." (דניאל שחר, שם)

טעם נוסף מעלים המבקשים והוא ההתעמרות הלכאורית של המשיבה באמצעות משרדי פקיד השומה במבקשים החזר מס באשר הם, וכך מנוסחים הדברים בידי באי כוח המבקשים:

"המבקשים יטענו כי מעבר לעלויות הרבות הכרוכות בהגשת בקשות להחזר מס, מערימים פקידי השומה קשיים ומכשולים רבים על נישומים המבקשים החזרי מס וזאת בעצם סירובם של פקידי שומה לקלוט את הבקשות והדוחות להחזר או קליטתם באופן שגוי. בנוסף וכחלק מההכבדה הצפויה על המבקשים, נוהגים פקידי השומה להלאות ולהתיש את הנישומים המבקשים החזר מס וזאת באמצעות הטלת קנסות, דרישה להמצאת דוחות ומסמכים רבים נוספים – מרביתם שלא לצורך, והתחמקות מביצועם הלכה למעשה של החזרי המס המבוקשים" (סעיף 2 לתגובת המבקשים לתשובת המשיבה).

אמירה זו, טוב היה אלמלא נאמרה, בידי מי שאמרה, ומכל מקום היא נאמרה בלא כל עיגון ראיתי. העדרו של עיגון ראיתי זועק ביתר שאת כאשר מדובר בביקורת כה חמורה וגורפת. יתרה מכך, גם אם זהו המצב העגום שבו נוהגים פקידי השומה במבקשי החזר המס, מה שלא הוכח כלל ועיקר, הרי הארכת המועד לא תימנע מצב זה.

המשיבה בתשובתה הציעה כי עם הגשת הדוחות ועריכת שומות למי מהמגשים תינתן ארכה להגשת השגה עד להכרעת בית המשפט העליון. בכך יש כדי לצמצם ביותר את העלויות אליהם מפנים המבקשים ולהקטין את החיכוכים הבירוקרטים להם הם טוענים.

מקובלת עלי עמדת המשיבה כי המבקשים לא קנו לעצמם כל זכות טרם הוגש הדו"ח המאשש את טענתם להחזר. המבקשים טוענים לפגיעה בזכותם אלמלא יוארך המועד אולם זכות זו קמה עם הגשת הדו"ח. פסקי הדין בעניין כץ, לפיד ודיאמנט, ניתנו זה לא מכבר. המבקשים היו יכולים לשקול ככל נישום אחר את כדאיות הגשת הדו"ח, בהתאם להחלטתם יתכבדו ויגישוהו במועד הקבוע בפקודה.

הואיל והמועד הקבוע בסעיף 160(א) לפקודה אינו בר הארכה כפי שנקבע בעניין **דניאל שחר** והואיל ולא מצאתי טעם מיוחד להאריך המועד גם לו מדובר היה בהארכת מועד דיונית גרידא, לא רק שבקשה זו נדחית כי אם מתייטר הדיון בתובענה העיקרית, כאשר טענות המבקשים בה זהות בעיקרן לטענותיהם כאן, מה גם כי לוח הזמנים דומני משמיט את הקרקע מבסיס הבקשה העיקרית.

המבקשים ישאו בהוצאות שכר טרחת המשיבה בסך של 11,500 ₪ כשאלו נושאים הפרשי הצמדה וריבית מהיום אלא אם ישולמו בתוך 30 יום.

ניתנה היום י"ט בכסלו, תשס"ו (20 בדצמבר 2005) שלא במעמד הצדדים בשל לוח הזמנים הדחוק תפעל המזכירות לייצע ולהמציא את ההחלטה מיידית לרבות בטלפון פקסימיליה ודוא"ל לפי העניין.

אלטוביה מגן, שופט

אלטוביה מגן 54678313-25181/05

052בשא025181/05 אלטוביה מגן
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה